Dette dokument er et dokumentationsredskab, og institutionerne påtager sig intet ansvar herfor

►**B**

RÅDETS DIREKTIV 92/100/EØF

af 19. november 1992

om udlejnings- og udlånsrettigheder samt om visse andre ophavsretsbeslægtede rettigheder i forbindelse med intellektuel ejendomsret

(EFT L 346 af 27.11.1992, s. 61)

Ændret ved:

		Tidende		
		nr.	side	dato
►**M1**	Rådets direktiv 93/98/EØF af 29. oktober 1993	L 290	9	24.11.1993
►**M2**	Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2001/29/EF af 22. maj 2001	L 167	10	22.6.2001

▼B

RÅDETS DIREKTIV 92/100/EØF

af 19. november 1992

om udlejnings- og udlånsrettigheder samt om visse andre ophavsretsbeslægtede rettigheder i forbindelse med intellektuel ejendomsret

RÅDET FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER HAR —

under henvisning til Traktaten om Oprettelse af Det Europæiske Økonomiske Fællesskab, særlig artikel 57, stk. 2, artikel 66 og 100 A,

under henvisning til forslag fra Kommissionen ([1]),

i samarbejde med Europa-Parlamentet ([2]),

under henvisning til udtalelse fra Det Økonomiske og Sociale Udvalg ([3]), og

ud fra følgende betragtninger:

Den retsbeskyttelse, som i henhold til de enkelte medlemsstaters lovgivning og praksis tillægges ophavsretligt beskyttede værker samt frembringelser beskyttet af ophavsretsbeslægtede rettigheder, divergerer fra medlemsstat til medlemsstat for så vidt angår udlejning og udlån; dette kan skabe hindringer for samhandelen samt konkurrencefordrejninger til skade for det indre markeds gennemførelse og funktion;

sådanne forskelle i retsbeskyttelsen kan blive endnu mere udtalte, hvis medlemsstaterne vedtager ny og indbyrdes divergerende lovgivning, eller hvis national retspraksis vedrørende fortolkning af disse bestemmelser udvikler sig forskelligt;

sådanne forskelle bør derfor elimineres i overensstemmelse med det i Traktatens artikel 8 A fastsatte mål om etablering af et område uden indre grænser for således i henhold til Traktatens artikel 3, litra f), at gennemføre en ordning, der sikrer, at konkurrencen inden for fællesmarkedet ikke fordrejes;

udlejning og udlån af ophavsretligt beskyttede værker samt frembringelser beskyttet af ophavsretsbeslægtede rettigheder spiller en stadig større rolle for navnlig ophavsmænd, kunstnere samt producenter af fonogrammer og film, og piratvirksomhed udgør en stadig større trussel;

rimelig beskyttelse af ophavsretligt beskyttede værker og frembringelser beskyttet af ophavsretsbeslægtede rettigheder i form af udlejnings- og udlånsrettigheder samt beskyttelse af frembringelser i form af optagelses-, reproduktions- og udsendelsesrettigheder samt rettigheder til offentlig gengivelse kan derfor anses at være af afgørende betydning for den økonomiske og kulturelle udvikling inden for Fællesskabet;

den beskyttelse, som ophavsretten og dermed beslægtede rettigheder yder, bør tilpasses den nye økonomiske situation, såsom nye former for udnyttelse;

det er nødvendigt, at ophavsmænd og udøvende kunstnere sikres et rimeligt vederlag, for vedvarende at kunne hellige sig deres skabende og kunstneriske virksomhed, og de nødvendige investeringer til navnlig fremstilling af fonogrammer og film er særdeles store og risikobehæftede; muligheden for at sikre et rimeligt vederlag og at dække disse investeringer kan kun sikres effektivt, hvis de berørte rettighedshavere har en rimelig retsbeskyttelse;

sådanne kreative, kunstneriske og igangsættende aktiviteter udøves i vidt omfang som selvstændig virksomhed, der bør fremmes ved tilvejebringelse af en harmoniseret retlig beskyttelse inden for Fællesskabet;

([1]) EFT nr. C 53 af 28. 2. 1991, s. 35, og EFT nr. C 128 af 20. 5. 1992, s. 8.
([2]) EFT nr. C 67 af 16. 3. 1992, s. 92, og afgørelse af 28. oktober 1992 (endnu ikke offentliggjort i Tidende).
([3]) EFT nr. C 269 af 14. 10. 1991, s. 54.

▼B

i det omfang disse aktiviteter i hovedsagen består i tjenesteydelser, bør udvekslingen heraf ligeledes fremmes ved etablering af harmoniserede retsforskrifter inden for Fællesskabet;

medlemsstaternes lovgivning bør tilnærmes indbyrdes under overholdelse af internationale konventioner, der danner basis for mange medlemsstaters lovgivning om ophavsret og hermed beslægtede rettigheder;

Fællesskabets lovgivning vedrørende udlejnings- og udlånsrettigheder samt visse andre ophavsretsbeslægtede rettigheder behøver ikke række videre end til fastsættelsen af, at medlemsstaterne skal indføre udlejnings- og udlånsrettigheder for visse kategorier af rettighedshavere samt yderligere indføre ret til optagelse, reproduktion, radiospredning, udsendelse og offentlig gengivelse til fordel for visse kategorier af rettighedshavere på området for ophavsretsbeslægtet beskyttelse;

det er nødvendigt at definere begreberne udlejning og udlån i dette direktivs betydning;

af hensyn til klarheden bør udlejning og udlån i direktivets forstand ikke omfatte det forhold, at fonogrammer og film (filmværker eller audiovisuelle værker eller levende billeder, hvad enten de er ledsaget af lyd eller ej) stilles til rådighed for offentlig fremvisning eller udsendelse, stilles til rådighed i udstillingsøjemed eller stilles til rådighed for brug på stedet; udlån i direktivets forstand omfatter ikke det forhold, at offentligt tilgængelige institutioner stiller værker til rådighed for hinanden;

når en offentligt tilgængelig institutions udlån medfører betaling af et beløb, som ikke overstiger, hvad der er nødvendigt til dækning af institutionens driftsudgifter, foreligger der ikke nogen direkte eller indirekte økonomisk eller kommerciel fordel i dette direktivs forstand;

det er nødvendigt at indføre en ordning, som sikrer, at ophavsmænd og udøvende kunstnere oppebærer et rimeligt verderlag, som der ikke kan gives afkald på; de skal bevare muligheden for at overlade administrationen af denne ret til rettighedshaverorganisationer, der repræsenterer dem;

det rimelige vederlag kan erlægges i form af en eller flere betalinger i forbindelse med aftalens indgåelse eller på hvilket som helst tidspunkt derefter;

ved fastsættelsen af dette rimelige vederlag tages der hensyn til, i hvor høj grad de pågældende ophavsmænd og udøvende kunstnere har bidraget til fonogrammet eller filmen;

det er også nødvendigt gennem en særlig ordning at beskytte i det mindste ophavsmænds rettigheder i forbindelse med offentligt udlån; enhver foranstaltning, der træffes på grundlag af artikel 5 i dette direktiv, bør imidlertid være i overensstemmelse med fællesskabsretten, særlig Traktatens artikel 7;

kapitel II i dette direktiv hindrer ikke medlemsstaterne i at strække den formodning, der er nævnt i artikel 2, stk. 5, til at omfatte de enerettigheder, der er omhandlet i nævnte kapitel; kapitel II er heller ikke til hinder for, at medlemsstaterne kan fastsætte bestemmelser om simpel formodning for så vidt angår tilladelse til udnyttelse af de af de udøvende kunstneres enerettigheder, som er omhandlet i nævnte kapitel, og for så vidt denne formodningsregel er i overensstemmelse med den internationale konvention om beskyttelse af udøvende kunstnere, fremstillere af fonogrammer samt radio- og fjernsynsforetagender, i det følgende benævnt Rom-konventionen;

medlemsstaterne kan fastsætte bestemmelser om en mere vidtgående beskyttelse af indehavere af ophavsretsbeslægtede rettigheder end dem, der er fastsat i dette direktivs artikel 8;

de harmoniserede udlejnings- og udlånsrettigheder samt den harmoniserende beskyttelse af ophavsretsbeslægtede rettigheder må ikke udøves på en måde, der kan føre til en skjult begrænsning af samhandelen mellem medlemsstaterne, eller på en måde, der strider imod reglen om

▼B

medieudnyttelseskronologi som anerkendt i Domstolens dom i sagen Cinéthèque SA mod Fédération nationale des cinémas français [1] —

UDSTEDT FØLGENDE DIREKTIV:

KAPITEL I

UDLEJNINGS- OG UDLÅNSRETTIGHEDER

Artikel 1

Harmoniseringens genstand

1. Medlemsstaterne indfører i overensstemmelse med bestemmelserne i dette kapitel, jf. dog artikel 5, ret til at tillade eller forbyde udlejning og udlån af originalværker og eksemplarer af ophavsretligt beskyttede værker samt af andre frembringelser, der er nævnt i artikel 2, stk. 1.

2. I dette direktiv forstås ved »udlejning«: det forhold, at et værk med henblik på direkte eller indirekte økonomisk eller kommerciel fordel for et begrænset tidsrum stilles til rådighed med henblik på brug.

3. I dette direktiv forstås ved »udlån«: det forhold, at et værk for et begrænset tidsrum og ikke med henblik på direkte eller indirekte økonomisk eller kommerciel fordel stilles til rådighed med henblik på brug via offentligt tilgængelige institutioner.

4. Salg eller anden form for distribution af originalværker, eksemplarer af ophavsretligt beskyttede værker og andre frembringelser, jf. artikel 2, stk. 1, medfører ikke, at de i stk. 1 omhandlede rettigheder udtømmes.

Artikel 2

Rettighedshavere samt værker, der er genstand for udlejnings- og udlånsrettigheder

1. Eneretten til at tillade eller forbyde udlejning og udlån tilkommer

— ophavsmanden, for så vidt angår hans originalværk eller eksemplarer heraf

— den udøvende kunstner, for så vidt angår optagelsen af hans fremførelse

— fremstilleren af fonogrammer, for så vidt angår hans fonogrammer, og

— producenten af den første optagelse af en film for så vidt angår den originale film eller kopier heraf. I dette direktiv forstås ved film filmværker, audiovisuelle værker og levende billeder, hvad enten de er ledsaget af lyd eller ej.

2. I dette direktiv anses den ledende instruktør af et filmværk eller audiovisuelt værk som »ophavsmand« eller som en af »ophavsmændene«. Medlemsstaterne kan bestemme, at andre skal anses som medindehavere af ophavsretten.

3. Dette direktiv omfatter ikke udlejnings- og udlånsrettigheder i forbindelse med bygningsværker og brugskunst.

4. De rettigheder, der er omhandlet i stk. 1, kan overføres eller overdrages, eller der kan gives licenser til udnyttelse heraf ved kontrakt.

5. Med forbehold af stk. 7 gælder det, at når udøvende kunstnere individuelt eller kollektivt indgår en kontrakt om produktion af en film med en filmproducent, formodes den udøvende kunstner, der omfattes af kontrakten, medmindre andet er fastsat heri, derved at overdrage sine udlejningsrettigheder, jf. dog artikel 4.

6. Medlemsstaterne kan indføre en bestemmelse om formodning som den i stk. 5 fastsatte vedrørende ophavsmænd.

[1] Sag 60 og 61/84 (Samling 1985, s. 2605).

▼B

7. Medlemsstaterne kan bestemme, at undertegnelsen af en kontrakt mellem en udøvende kunstner og en filmproducent om produktion af en film indebærer tilladelse til en udlejning, forudsat at der i denne kontrakt er fastsat et rimeligt vederlag som omhandlet i artikel 4. Medlemsstaterne kan også bestemme, at nærværende stykke skal finde tilsvarende anvendelse på de rettigheder, der er nævnt i kapitel II.

Artikel 3

Udlejning af edb-programmer

Bestemmelserne i dette direktiv berører ikke artikel 4, litra c), i Rådets direktiv 91/250/EØF af 14. maj 1991 om retlig beskyttelse af edb-programmer ([1]).

Artikel 4

Ret til rimeligt vederlag, der ikke kan gives afkald på

1. Ophavsmænd og udøvende kunstnere, der overfører eller overdrager retten til at udleje et fonogram, en original film eller en kopi af en film til en producent af fonogrammer eller film, bevarer retten til at oppebære et rimeligt vederlag for udlejningen.

2. Ophavsmændene eller de udøvende kunstnere kan ikke give afkald på retten til at oppebære et rimeligt vederlag for udlejning.

3. Retten til at oppebære et rimeligt vederlag kan administreres af rettighedshaverorganisationer, der repræsenterer ophavsmændene eller de udøvende kunstnere.

4. Medlemsstaterne kan foreskrive, om og i hvilket omfang retten til at oppebære et rimeligt vederlag kan kræves administreret af rettighedshaverorganisationer, samt hos hvem vederlaget kan kræves eller inddrives.

Artikel 5

Indskrænkninger i eneretten til offentligt udlån

1. Medlemsstaterne kan gøre indskrænkninger i den eneret, der er omhandlet i artikel 1 med hensyn til offentligt udlån, såfremt i det mindste ophavsmændene oppebærer vederlag for sådant udlån. Medlemsstaterne skal frit kunne fastsætte dette vederlag under hensyn til deres målsætninger for fremme af kulturen.

2. Hvis medlemsstaterne ikke anvender den i artikel 1 omhandlede eneret til udlån for så vidt angår fonogrammer, film og edb-programmer, skal de i det mindste for ophavsmænds vedkommende indføre et vederlag.

3. Medlemsstaterne kan fritage visse kategorier af institutioner for at betale det i stk. 1 og 2 nævnte vederlag.

4. Inden den 1. juli 1997 udarbejder Kommissionen sammen med medlemsstaterne en rapport om offentligt udlån i Fællesskabet. Rapporten fremsendes til Europa-Parlamentet og Rådet.

KAPITEL II

OPHAVSRETSBESLÆGTEDE RETTIGHEDER

Artikel 6

Optagelsesrettigheder

1. Medlemsstaterne foreskriver, at udøvende kunstnere har eneret til at tillade eller forbyde optagelse af deres fremførelser.

2. Medlemsstaterne foreskriver, at radio- og fjernsynsselskaber har eneret til at tillade eller forbyde optagelse af deres udsendelser, hvad

([1]) EFT nr. L 122 af 17. 5. 1991, s. 42.

▼B

enten disse sendes som trådløse eller trådbårne, herunder kabel- eller satellitfremførte udsendelser.

3. Et kabelselskab har ikke den i stk. 2 nævnte ret, hvis det blot foretager viderespredning pr. kabel af radio- eller fjernsynsselskabers udsendelser.

▼M2

▼B

Artikel 8

Radio- og fjernsynsudsendelse og kommunikation til offentligheden

1. Medlemsstaterne tillægger udøvende kunstnere eneret til at tillade eller forbyde udsendelse ved hjælp af radiobølger og kommunikation til offentligheden af deres fremførelser, medmindre fremførelsen i sig selv sker ved en radio- eller fjernsynsudsendelse eller på grundlag af en optagelse.

2. Medlemsstaterne tillægger udøvende kunstnere og fonogramfremstillere ret til vederlag, som deles mellem dem, således at brugeren betaler et rimeligt, samlet vederlag, hvis et fonogram, der er udgivet i kommercielt øjemed, eller en reproduktion af et sådant fonogram, anvendes til udsendelse ved hjælp af radiobølger eller til kommunikation til offentligheden. Medlemsstaterne kan, hvis der ikke er enighed mellem de udøvende kunstnere og fonogramfremstillerne, fastlægge betingelserne for et sådant vederlags fordeling mellem dem.

3. Medlemsstaterne tillægger radio- og fjernsynsselskaber eneret til at tillade eller forbyde viderespredning af deres udsendelser ved hjælp af radiobølger samt kommunikation til offentligheden af deres udsendelser, hvis denne foretages på steder, hvortil der er offentlig adgang mod betaling af entré.

Artikel 9

Spredningsret

1. Medlemsstaterne giver:

— udøvende kunstnere for så vidt angår optagelser af deres fremførelser

— fremstillere af fonogrammer for så vidt angår deres fonogrammer

— producenter af den første optagelse af en film, for så vidt angår den originale film eller eksemplarer deraf

— radio- eller fjernsynsselskaber for så vidt angår optagelser af deres udsendelser som omhandlet i artikel 6, stk. 2

eneret til at gøre disse genstande, herunder eksemplarer deraf, tilgængelige for almenheden ved salg eller på anden måde; denne ret benævnes i det følgende »spredningsret«.

2. Spredningsretten inden for Fællesskabet med hensyn til en genstand som omhandlet i stk. 1 udtømmes først, når genstanden for første gang sælges i Fællesskabet af rettighedshaveren eller med dennes tilladelse.

3. Spredningsretten berører ikke de særlige rettigheder ifølge kapitel I, særlig artikel 1, stk. 4.

4. Spredningsretten kan overføres eller overdrages, eller der kan gives licenser til udnyttelse heraf ved kontrakt.

Artikel 10

Indskrænkning i rettighederne

1. Medlemsstaterne kan indføre indskrænkninger i de i kapitel II nævnte rettigheder i forbindelse med:

a) privat brug

b) brug af korte uddrag i forbindelse med omtale af dagsbegivenheder

▼B

c) radio- eller fjernsynsselskabers optagelse til midlertidig brug for deres egne udsendelser og under anvendelse af deres egne faciliteter

d) brug udelukkende til undervisning eller videnskabelig forskning.

2. Uanset stk. 1 kan medlemsstaterne, for så vidt angår beskyttelsen af udøvende kunstnere, fremstillere af fonogrammer, radio- og fjernsynsselskaber og producenter af den første optagelse af film, indføre lignende indskrænkninger som dem, de indfører med hensyn til beskyttelsen af ophavsretten til litterære og kunstneriske værker. Tvangslicens kan dog kun meddeles i det omfang, det er foreneligt med Rom-konventionen.

▼M2

3. Indskrænkningerne anvendes kun i visse specielle tilfælde, der ikke strider mod den normale udnyttelse af frembringelsen og ikke indebærer urimelig skade for rettighedshavernes legitime interesser.

▼B

KAPITEL III

VARIGHED

▼M1

▼B

KAPITEL IV

FÆLLES BESTEMMELSER

Artikel 13

Anvendelsestidspunkt

1. Dette direktiv finder anvendelse på alle ophavsretligt beskyttede værker, fremførelser, fonogrammer, radio- og fjernsynsudsendelser og på den første optagelse af film af den i dette direktiv nævnte art, som den 1. juli 1994 stadig er beskyttet i henhold til medlemsstaternes lovgivning om ophavsret og hermed beslægtede rettigheder, eller som på den dato opfylder kriterierne for beskyttelse efter dette direktiv.

2. Dette direktiv berører ikke udnyttelser, der har fundet sted inden den 1. juli 1994.

3. Medlemsstaterne kan fastsætte, at rettighedshaverne anses for at have givet deres tilladelse til udlejning eller udlån af en frembringelse som omhandlet i artikel 2, stk. 1, når det kan godtgøres, at frembringelsen er blevet stillet til rådighed for tredjemand i dette øjemed eller er erhvervet inden den 1. juli 1994. Medlemsstaterne kan imidlertid, især hvis værket er en digitaloptagelse, fastsætte, at rettighedshaverne skal have ret til at oppebære et rimeligt vederlag for udlejning eller udlån af frembringelsen.

4. Medlemsstaterne skal ikke nødvendigvis anvende bestemmelserne i artikel 2, stk. 2, på filmværker eller audiovisuelle værker, der er produceret inden den 1. juli 1994.

5. Medlemsstaterne kan fastlægge den dato, fra hvilken artikel 2, stk. 2, finder anvendelse, for så vidt den ikke er senere end den 1. juli 1997.

6. Med forbehold af stk. 3 berører dette direktiv ikke kontrakter, der er indgået før datoen for dette direktivs vedtagelse, jf. dog stk. 8 og 9.

7. Medlemsstaterne kan med forbehold af stk. 8 og 9 fastsætte, at når rettighedshavere, der erhverver nye rettigheder i henhold til de nationale bestemmelser, der vedtages som led i gennemførelsen af dette direktiv, inden den 1. juni 1994 har givet deres tilladelse til udnyttelse, formodes de at have overdraget den nye eneret.

8. Medlemsstaterne kan fastsætte den dato, fra hvilken den i artikel 4 nævnte ret til et rimeligt vederlag, der ikke kan gives afkald på, skal gælde, forudsat at datoen ikke er senere end den 1. juli 1997.

▼B

9. For kontrakter indgået før den 1. juli 1994 skal den i artikel 4 nævnte ret til et rimeligt vederlag, der ikke kan gives afkald på, kun gælde, såfremt ophavsmænd eller udøvende kunstnere eller disses repræsentanter har indgivet anmodning herom inden den 1. januar 1997. Hvis rettighedshaverne ikke når til enighed herom, kan medlemsstaterne fastsætte niveauet for et sådant rimeligt vederlag.

Artikel 14

Forholdet mellem ophavsret og beslægtede rettigheder

Beskyttelsen af ophavsretsbeslægtede rettigheder i henhold til dette direktiv berører i ingen henseende beskyttelsen af ophavsret.

Artikel 15

Afsluttende bestemmelser

1. Medlemsstaterne sætter de nødvendige love og administrative bestemmelser i kraft for at efterkomme dette direktiv inden den 1. juli 1994. De giver straks Kommissionen meddelelse herom.

Når medlemsstaterne vedtager disse love og bestemmelser, skal de indeholde en henvisning til dette direktiv, eller de skal ved offentliggørelsen ledsages af en sådan henvisning. De nærmere regler for denne henvisning fastsættes af medlemsstaterne.

2. Medlemsstaterne meddeler Kommissionen teksten til de væsentligste nationale retsforskrifter, som de udsteder på det område, der er omfattet af dette direktiv.

Artikel 16

Dette direktiv er rettet til medlemsstaterne.